

تعالی
نرم

و دیجیتال

مباحثی پیرامون چالش‌های فقه و اخلاق
و استفتاءات شرکت‌های هرمی، چاپ و
نشر مکتوب و دیجیتال و روابط زن و مرد

(مدظله)

حضرت آیت الله محمدرضا نگوینام

تعامل نرم و دیجیتال

(مد ظله العالی)

♦ حضرت آیت الله محمدرضا نكونام

سرشناسه: نكونام، محمدرضا، ۱۳۲۳ -

عنوان و نام پدیدآور: تعامل نرم و دیجیتال: مباحثی پیرامون چالش‌های

فقه و اخلاق و استفتاءات شرکت‌های هرمی، چاپ . و نشر

مکتوب و دیجیتال و روابط زن و مرد / محمدرضا نكونام.

مشخصات نشر: اسلام‌شهر: انتشارات صبح فردا، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص.

شابک: ۴-۷۹-۶۴۳۵-۶۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

عنوان دیگر: مباحثی پیرامون چالش‌های فقه و اخلاق و استفتاءات

شرکت‌های هرمی، چاپ و نشر مکتوب و دیجیتال و روابط زن و مرد

موضوع: فقه جعفری -- رساله‌ی عملیه

موضوع: اسلام -- مسائل منفرد

موضوع: اخلاق اسلامی

رده‌بندی کنگره: ۱۸۳/۱۳۹۱۹/۷۸ ت. ۸ BP

رده‌بندی دیویی: ۳۴۲/۲۹۷

شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۲۹۸۹۳۶۵۱

ناشر: صبح فردا محل چاپ: نقش گستر

نوبت چاپ: اول تاریخ چاپ: ۱۳۹۲

شمارگان: ۳۰۰۰ قیمت: ۳۰۰۰ ریال

تهران - اسلام‌شهر - نسیم‌شهر - وجیه‌آباد

دوازدهمتری جواهرزاده - پلاک ۳۴

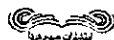
کدپستی: ۳۳۶۹۱۳۸۵۷۵

تلفن مرکز پخش: ۷۸ ۱۵ ۹۰ ۳۲ ۲۵

www.nekoonam.com

www.nekounam.ir

ISBN: 978 - 600 - 6435 - 75 - 6

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است

فهرست مطالب

پیش‌گفتار ۷

گفتار اول:

مناسبات فقه و اخلاق و تمایزات آن دو ۱۳

گفتار دوم:

احکام چاپ و نشر ۳۵

گفتار سوم:

روابط زن و مرد ۵۳

پیش‌گفتار

دانش اخلاق از دانش‌های مهجور در حوزه‌ها
در این زمان است و اندیشمندان حوزوی در حال
حاضر کم‌تر با نگاهی تخصصی به آن روی
می‌آورند. هم‌اینک مهندسی این دانش و کشف
رابطه‌ی آن با دیگر علوم و نیز نسبت آن با دین
نیازمند تحقیق‌های ژرف‌پژوهانه است. در این
رابطه، کارگروه اخلاق و تربیت دفتر تبلیغات
اسلامی پرسش‌ها و چالش‌های محل بحث را با
نگارنده به بحث گذاشت که ویراسته‌ی آن، برای
نخستین بار در این کتاب نشر می‌یابد.

در این مصاحبه از مناسبات فقه و اخلاق و
ارتباطات میان این دو علم پرسیده شده و گفته شده
است مبنای فقه «حق» است و «فقه» مجموعه‌ی

معرفتی اعم از اخلاق، اعتقاد و احکام است که در مقام ثبوت مجموع دین به عنوان «حق» باید در کنار هم بیاید اما در مقام اثبات و در متن خارج و واقع، به علت تخصصی شدن علوم، این سه علم؛ یعنی فقه، کلام و عقاید و نیز اخلاق باید از هم جدا گردد و تبارشناسی این امر نیز ذکر گردد و ملاک‌ها و تمایزهایی که می‌تواند به عنوان مهندسی علوم، دو علم فقه و اخلاق را از هم بازشناسی نماید و در راستای تخصصی کردن دانش‌ها به صورت مستقل در نظر گرفته شود، فهرست گردد. تفاوت‌هایی که در موضوع فقه و اخلاق وجود دارد و تمایزهای میان آن دو و معیار تشخیص و بازشناسی گزاره‌های فقهی از اخلاقی و نحوه‌ی تحول‌پذیری این علوم بررسی شده است.

باید اعتراف کرد فقه موجود تنها توانسته است به بخشی از فقه عظیم شیعه دست یابد و پاره‌ای از مباحث آن به صورت بکر مانده است. فقه ما بیش‌تر به اموری صوری و ظاهری پرداخته است و نسبت به آنچه در دنیا به نام حقوق شناخته می‌شود و نیز نسبت به برخی از مسایل اخلاقی به‌ویژه اخلاق

حرفه‌ای که برخی از مسایل آن بعد فقهی دارد چیزی از رایه نداده است. نبود شناخت ملاکات احکام نیز بر نارسایی و محدود شدن آن افزوده است. هم‌چنین بسیاری از عالمان حتی در تحلیل مسایل عقلی، انسان‌ها و تمامی پدیده‌ها را به صورت تفکیکی لحاظ می‌کنند در حالی که عالم هستی نظامی اشاعی دارد. این در حالی است که ما حتی در زندگی روزمره و مسایل فقهی و سیاسی خود باید اشاعی بیندیشیم، نه تفکیکی.

اما گفتار دوم این مجموعه، در مقام ثبوت، حکم فقهی شرکت‌های هرمی و تجارت الکترونیکی در شبکه‌ی جهانی اینترنت را تبیین می‌کند و در مقام اثبات، گفته شده بود درست است فعالیت شرکت‌های هرمی نوعی کاسبی و معامله است اما در فضای اینترنت و در کار با این شرکت‌ها بسیار پیش می‌آید که سطح بالاتر، کسی را که در لایه‌ی پایین است به زمین می‌زند یا اکانت^(۱) او را با زور و تهدید می‌رباید و حساب او را خالی می‌نماید و گاه سیاه بازی‌هایی پیش می‌آید. این نوع تجارت،

مشکلات خاص خود را دارد و نیاز به تبصر و آشنایی دارد و بسیاری از افرادی که وارد این شرکت‌ها می‌شوند به سبب نداشتن اطلاعات کافی به زمین می‌خورند. نظام نیز با توجه به ریزش‌های فراوان آن، اجازه‌ی فعالیت به آنان نمی‌دهد؛ زیرا می‌داند بسیاری از آنان در این کار ناشی و ناآگاه هستند و پول خود را از دست می‌دهند و فردا انتظار دارند نظام برای آنان کاری بکند در حالی که اصل شرکت آنان حق حسابی به دولت نداده تا وظیفه داشته باشد از مشترکان آن به عنوان شهروند حمایتی داشته باشد. اینان نیز در صورتی از لحاظ شهروندی مورد حمایت قرار می‌گیرند که مطیع قانون باشند و با چنین تخلفی، فعالیت آنان هر پی‌امدی داشته باشد بر عهده‌ی خود آنان است و دولت چیزی را ضمانت نمی‌کند. تمامی این گفتار در ماه‌های نخستین سال ۹۲ به دلایلی که باید در جای خود ذکر شود حذف گردید.

گفتار سوم این کتاب که بعد از حذف یاد شده گفتار دوم می‌گردد پاسخ به مجموعه استفتاءاتی با موضوع نشر مکتوب و دیجیتال کتاب و احکام آن را

ارایه می‌دهد. در این مجموعه، از حکم تورم بر ارزش افزوده‌ی کتاب، خسارات ناشی از ممنوعیت‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا از عوامل فنی یا تعویق نشر کتاب، نشر کتاب‌های مشابه، واگذاری امتیاز نشر کتاب از سوی ناشر به ناشری دیگر، مسؤولیت‌های قانونی متوجه بر برخی از کتاب‌ها پس از نشر آن، حق (دائمی و موقت) تألیف، ترجمه، نوشته یا چاپ کتاب و تأثیر مرور زمان بر آن، چاپ کتاب‌های عکس و نقاشی و نیز کتاب‌های مذهبی و قرآن کریم و نسخه‌برداری و تکثیر از نرم‌افزارهای کامپیوتری گفته می‌شود.

۱۱

لما گفتار پایانی این کتاب، از عقد موقت و شرایط اجرایی آن، غنا و موسیقی، نماز نافله، حکم استمنا برای درمان‌های پزشکی، نظام مشاعی عالم هستی، شرایط اجرای حدود، سلام دادن به زنان و نگاه به فیلم‌های مستهجن می‌گوید که یکی از مقلدان، خواستار حکم آن گردیده است.

و آخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین